

què vol exactament l'executiu –representat en el comitè per la vicepresidenta Rosa Estaràs– sobre el finançament ni tampoc sobre el consell de Formentera.

Aquesta estranya situació a la qual s'ha arribat ha fet esclatar la irritació opositora. Fins i tot l'aliat del PP, UM, no veu gens clares les posicions del president Matas. Miquel Nadal, vicepresident del Consell de Mallorca i del partit nacionalista, explicava, com a resposta a la moratòria proposada, que el seu partit el que vol és justament tot el contrari: "La reforma, i al més aviat possible, per no arriscar-nos a quedar despenjats." En el PSM i EU-Verds el descontentament era majúscul. Bartomeu Vicens, secretari general del PSM, i Miquel Ramon, coordinador general d'EU, exigiren al president que aclarixi la seva posició i advertiren que de cap manera la reforma balear no pot estar determinada pel que passi amb l'Estatut de Catalunya. Tots dos es mostraren molt crítics amb el PP perquè consideren que, al capdavant, els conservadors no manegen altra cosa que "maniobres" amb la intenció de "fer impossible" la reforma estatutària. També en el PSOE la idea que Matas no vol reforma s'ha imposat. Ho explicava Francesc Antich, pel qual "Matas diu una cosa a Palma i una altra a Madrid, sense coherència; no creu en les autonomies i no vol la reforma balear".

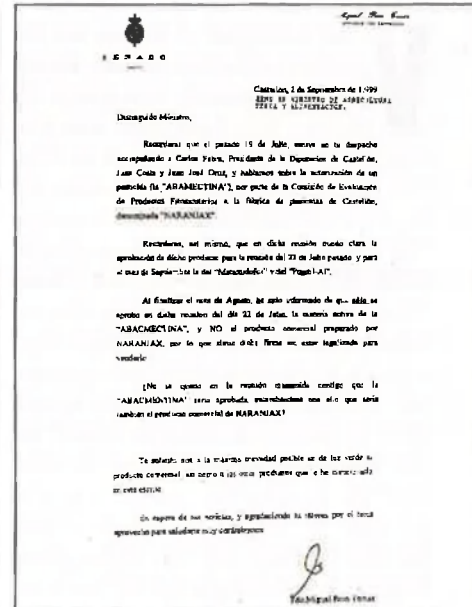
Aquesta setmana s'ha de reunir tant el "comitè de savis" com la ponència. La setmana passada aquesta quedà encallada en el tema del consell de Formentera perquè l'oposició en bloc sospita que la voluntat del PP és alterar l'actual equilibri de representació. PSOE, PSM i EU-Verds volen una proposta clara del Govern i, a més, blindar a l'Estatut la forma actual de representació: el nombre total de diputats al Parlament (59) i el nombre escollit per cada illa, o donaran per trencada la negociació general. La tensió per aquest costat s'ha vist ampliada fins a l'infinit amb la proposta de moratòria de Matas. Per altra banda, la reunió del "comitè de savis" serà també considerablement tensa, ja que la nova proposta presidencial els ha deixat en molt mal lloc; en la pràctica, com un element sense importància, ja que Matas passà en cinc dies de considerar les seves deliberacions bàsiques per a la futura reforma a demanar la moratòria sense tenir-les gens en compte.

Aquest és l'estat de les coses, gens tranquil, per a la reforma estatutària balear. Aquesta setmana potser es coneixerà quelcom de més concret i positiu, però a l'espera d'alguna bona nova el pessimisme és, fins ara, la norma.

Miquel Payeras



Francesc Antich acusa Matas de no voler la reforma de l'Estatut.



Carta del diputat per Castelló Miguel Prim a l'aleshores ministre d'Agricultura, Jesús Posada, enviada el 2 de setembre de 1999.

El jutjat de Nules, que investiga la suposada tramitació, a canvi de diners, dels insecticides del també imputat Vicente Vilar als ministres del Govern del PP ha afegit al sumari tota aquesta documentació, que serà avaluada i contrastada en els propers interrogatoris.

Un dels documents més esclareidors de tot el recull, remès a final d'agost per l'actual Ministeri, és una carta de l'exsenador del PP Miguel Prim, del 2 de setembre del 1999, al llavors ministre d'Agricultura, Jesús Posada. En la mencionada carta, Prim recorda al ministre: "...el 19 de juliol, vaig estar al teu despatx, acompanyat pel president de la Diputació de Castelló, Carlos Fabra, de Juan Costa [qui va ser ministre de Noves Tecnologies amb l'anterior executiu i és germà del diputat autonòmic valencià Ricardo Costa, que ha declarat ja com a testimoni en el cas], i de Juan José Ortiz [ara senador del PP per Castelló i llavors diputat al Congrés]."

Segons aquest escrit, signat per Prim, en la trobada al despatx de Posada van parlar "sobre l'autorització d'un pesticida, l'Abamectina [...], a la fàbrica de Castelló, denominada Naranjax". Tal com narra Prim, "en la reunió va quedar clara l'aprovació del producte", i afegeix: "No es va quedar en la reunió mantinguda amb tu [Jesús Posada] que l'Abamectina seria aprovada, entenent-

La delicada situació judicial del president de la Diputació de Castelló, Carlos Fabra, imputat per un suposat delictes contra l'administració pública i per un presumpte frau fiscal, s'ha complicat encara més. La remissió des del Ministeri d'Agricultura al jutjat de Nules que l'investiga de tot un dossier que detalla les reunions de Fabra amb els ministeris per agilitar permisos fitosanitaris de l'empresa Naranjax podria posar contra les cordes el dirigent popular de Castelló, així com altres polítics del seu partit.

Les reunions als ministeris del cas Fabra

se també amb això que seria també el producte comercial de Naranjax?" La missiva finalitza amb una petició del senador popular al ministre: "Et sol·licite que, amb la màxima brevetat possible, es done llum verda al producte comercial, així com als altres productes que t'he mencionat amb l'escrit."

Només aquest document corroboraria que els polítics castellonencs més destacats de l'entorn de Carlos Fabra, amb la companyia del mateix Fabra, van arribar a mantenir reunions amb els més alts responsables del govern de José María Aznar per beneficiar l'empresa de qui llavors era amic de Fabra —i ara enemic mortal—, Vicente Vilar.

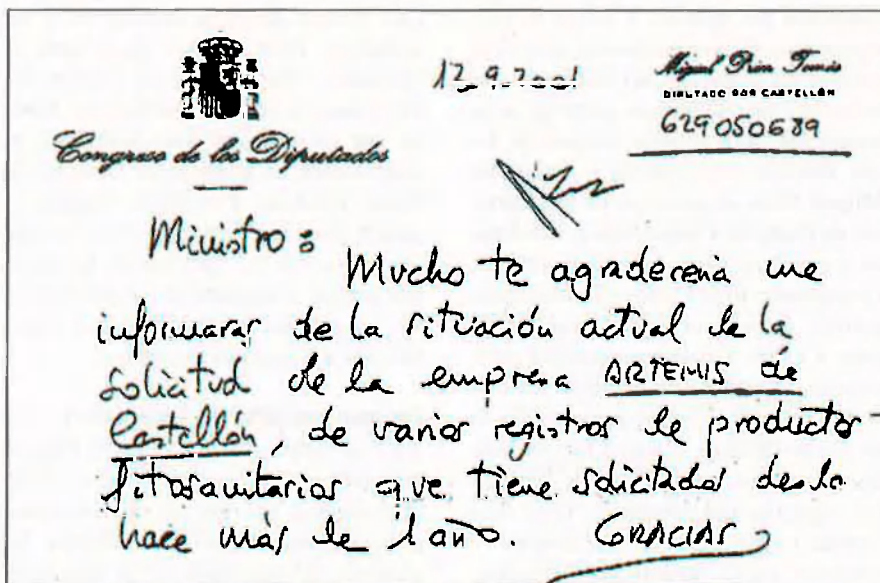
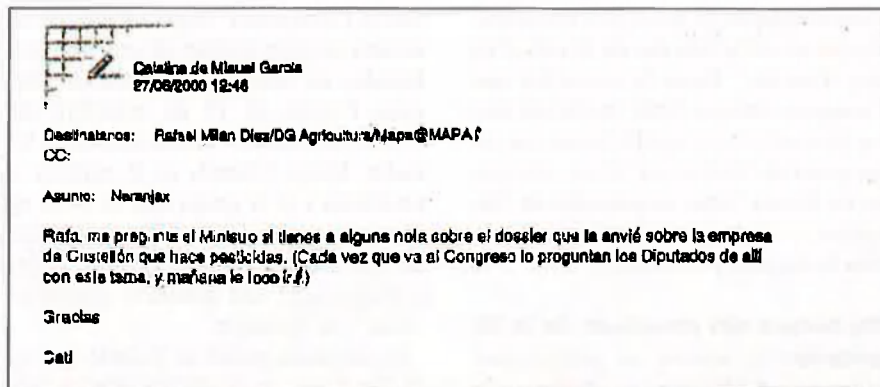
Les pressions polítiques continuen. Aquest recull de documents interns i comunicacions interdepartamentals del Ministeri d'Agricultura entre el 1999 i el 2001, l'època dels fets que s'investiguen, constaten que les gestions no van ser una cosa aïllada, ni de bon tros. Segons un escrit de l'exdirector general d'Agricultura, Rafael Milán, del 22 de juliol del 2000, remès al gabinet del ministre d'Agricultura, "en el moment actual, les pressions polítiques dels parlamentaris i del president de la Diputació de Castelló, pels assumptes de Naranjax, continuen".

Dalt, correu electrònic del Juny del 2000 en què urgeixen l'exdirector general d'Agricultura a informar sobre Naranjax. A sota, carta del 13 de setembre del 2001 en què Prim pregunta al ministre Miguel Arias Cañete per Artemis.

De fet, fins i tot les comunicacions per correu electrònic dels alts càrrecs del gabinet del ministre i altres departaments constanten que les gestions eren constants: Data: 22-6-2000. As-

sumpte: "Naranjax". Text: "Rafa [Milán], em pregunta el ministre si tens alguna nota sobre el dossier que et vaig enviar sobre l'empresa de Castelló que fa pesticides. Cada volta que va al Congrés li pregunten els diputats d'allí sobre aquest tema i demà li toca anar-hi."

Canete també coneixia les gestions ministerials. Una volta va deixar la cartera d'Agricultura l'exministre Jesús Posada, les gestions dels polí-



En el momento actual, las anteriores presiones políticas de los Parlamentarios y del Presidente de la Diputación de Castellón por los escritos de Naranjax continúan. Prueba de ello es que en los últimos meses el Subdelegado del Gobierno en Castellón ha mantenido varias entrevistas con el Subdirector General de Medios de Producción Agrícolas y con el Director General de Agricultura para interesarse por la situación de nuevos expedientes de Naranjax, presentados en su nombre y en el de otras empresas.

Se da la circunstancia de que, cuando se recibieran estas nuevas solicitudes, la Dirección General de Agricultura informó a los solicitantes de los requisitos actualizados que deberían cumplir, a fin de que tuviesen tiempo de completarlas antes de que les correspondiera ser examinadas. Sin embargo no se produjo por su parte ninguna actuación en este sentido pero, al recibir los solicitantes las notificaciones de la Subdirección General de Medios de Producción Agrícolas indicando los defectos a subsanar, se produce la intervención del Subdelegado del Gobierno.

Part d'un escrit remès per Rafael Milán al gabinet de ministre Posada el 22 de juliol de 2000.

tics castellanencs per beneficiar l'empresa i els insecticides de Naranjax no van parar. De fet, l'exsenador popular Miguel Prim, durant la seua època com a diputat a les Corts espanyoles, va re-
metre una carta el 13 de setembre del 2001, amb la targeta del Congrés, al nou ministre del ram, Miguel Arias Canete: "Molt t'agradaria que m'informares de la situació actual de la sol·licitud de l'empresa Artemis de Castelló, de diversos registres de productes fitosanitaris que té sol·licitats des de fa més d'un any. Gràcies." Dóna la casualitat que l'empresa Artemis 2000, també del sector fitosanitari, en aquella època era copropietat de Montserrat Vives—exesposa de Vicent Vilar, responsable de Naranjax—i de l'esposa de Carlos Fabra, Maria Amparo Fernández.

Els homes del president de la Diputació. El nombre de polítics castellanencs del PP que van mediar o que coneixien les gestions a favor de Naranjax és nombrós. O almenys així es fa evident en el dossier del Ministeri. No sols eren coneixedors els participants en la reunió del 19 de juliol al despatx de Jesús Posada—l'exsenador i exdiputat Miguel Prim, el president de la Diputació de Castelló, Carlos Fabra; l'exdiputat i actual senador Juan José Ortiz, i l'exministre Juan Costa—. També altres polítics de les comarques castellanencs i altres senadors coneixien l'assumpte. El difunt exsubdelegat del Govern a Castelló, Vicente Sánchez Peral, va enviar diversos faxes al llavors subdirector general de Mitjans de Producció Agrícola del Ministeri, Juan José Guitián López-Caro. En una d'aquestes missives, del 23 de juny del 2000, Sán-

chez Peral s'interessava pels registres de Naranjax—propietat de Vicente Vilar— i d'una de les empreses satèl·lit, Arcavi, propietat de la seua exdona, Montserrat Vives.

Una altra de les persones que apareixen als papers, tot i que amb una implicació menys compromesa, és el senador popular Diego Castell. El seu nom ix a la llum en un document amb el títol "*Cronología gestiones Naranjax*", atribuït a l'exsenador Miguel Prim, on es relaten un gran nombre de gestions realitzades en benefici de Naranjax. Segons l'escrit, el 15 de setembre del 1999, "en contacte personal amb el senador Diego Castell, se li explica el problema i se li prega que es pose en contacte amb la Conselleria de Sanitat, amb la finalitat d'urgir el Ministeri per a l'aprovació del producte comercial Abac", de Naranjax.

La suposada gestió de Castell, que en el document no es detalla, degué tenir èxit. Només dos dies després, el 17 de setembre, Prim explica en l'escrit al Ministeri: "Em criden per telèfon del Departament de la Conselleria de Sanitat per explicar-me que parle amb el responsable de la Direcció General de Salut Pública, Francisco Vargas, i aquest diu que el producte Abac tardarà uns quinze dies a aprovar-se. Li insistisc perquè s'accelere al màxim l'aprovació per la pèrdua de diners que significa per a l'empresa un retard."

Responsabilitats judicials? Segons advocats propers a Carlos Fabra i vinculats a aquesta investigació, el fet que aquests documents del Ministeri d'Agricultura pogueren confirmar les gestions del president de la Diputació

de Castelló i altres polítics castellanencs en benefici de Naranjax no representa, necessàriament, un delictes contra l'administració pública. Segons expliquen, perquè siga un delictes, un responsable polític ha de pressionar persones que estiguen sota el seu poder com a responsable de l'administració. Aquesta circumstància, segons aquests lletrats, no es dóna, ja que ni Fabra, ni els diputats i senadors castellanencs manen sobre els ministres de Madrid, ni tenen poder efectiu als ministeris. Una altra cosa serien les responsabilitats polítiques que s'haurien d'assumir, però que ara per ara el PP castellanenc i valencià defuig.

No obstant això, la investigació paral·lela sobre Fabra, per un presumpte frau fiscal, pot complicar la situació del president del PP castellanenc, i més encara si es trobara qualsevol vinculació directa entre els ingressos bancaris no declarats a Hisenda i els pagaments que suposadament li feia Vicent Vilar per les gestions dels mandatariis populars en favor dels productes de Naranjax.

Ho sabia Aznar? Un altre document del 20 de juliol del 2000, atribuït a l'exdirector general d'Agricultura, Rafael Milán, relata que Vilar "mobilitza totes les forces polítiques" i tracta de "fer creure que és la víctima d'un complot", fins i tot el llenguatge que utilitza "pareix tret d'una novel·la de la Cosa Nostra". Així denuncia Milán els arguments que el responsable de Naranjax fa servir perquè els polítics de l'entorn de Fabra l'ajuden a tramitar llicències fitosanitàries. Milán agefeix: "Es necessari que el Ministeri defenga [els funcionaris de la gestió del Registre de Productes Fitosanitaris] de les injúries que Vilar ha escampat impunement davant de diputats, senadors, el mateix ministre i, possiblement, davant el president del Govern, aprofitant la recepció d'estiu que organitza el president de la Diputació de Castelló, com així s'ha filtrat, en el seu moment, als mencionats funcionaris."

Així les coses, el president del Govern del PP, José Maria Aznar, podria haver estat al corrent, almenys per referències, de part del muntatge o que alguna cosa es tramava entre Castelló i el Ministeri d'Agricultura.

Macià Claramunt